

Луцький район

Луцька міська територіальна громада

Департамент освіти Луцької міської ради

Центр професійного розвитку педагогічних працівників

Луцької міської ради

Комунальний заклад загальної середньої освіти

«Луцька гімназія № 20 Луцької міської ради»

ШКІЛЬНИЙ ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧИЙ ГУРТOK – ОСЕРЕДОК НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

Методичні рекомендації

Князь Таміла Павлівна

Луцьк 2025

Шкільний історико-краєзнавчий гурток – осередок національно-патріотичного виховання учнівської молоді / укладач Т. П. Князь. – Луцьк, 2025. – 64 с.

Укладач: Т.П.Князь, учитель історії комунального закладу загальної середньої освіти «Луцька гімназія № 20 Луцької міської ради»

Рецензенти:

Л.Є.Томчик, заступник директора школи з виховної роботи, учитель історії, спеціаліст вищої категорії, «учитель-методист» комунального закладу загальної середньої освіти «Луцька гімназія № 20 Луцької міської ради»

І. Л. Цимбалюк, доктор філософії Міжрегіональної академії управління персоналом

Методичні рекомендації містять матеріал про теоретичні і практичні засади діяльності шкільного історико-краєзнавчого гуртка, як осередку національно -патріотичного виховання учнівської молоді.

Подано зразки пошуково-дослідницьких робіт учнів, членів шкільного історико-краєзнавчого гуртка «Краяни» комунального закладу загальної середньої освіти «Луцька гімназія №20 Луцької міської ради» (з досвіду роботи керівника гуртка Князь Т.П.).

Розраховано на теоретичну й практичну допомогу для керівника гуртка, класного керівника, учителя навчальних предметів громадянської та історичної освітньої галузі, організатора шкільної учнівської краєзнавчої діяльності, усіх, хто цікавиться проблемами історії і методики шкільного краєзнавства.

Розглянуто і схвалено на засіданні методичної ради комунального закладу загальної середньої освіти «Луцька гімназія № 20 Луцької міської ради» (протокол № 3 від 30.12 2024 року).

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ У ШКІЛЬНИХ ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧИХ ГУРТКАХ	
1.1. Форми роботи історико-краєзнавчого гуртка	6
1.2. «Усна історія» – визначальний напрям роботи шкільного історико-краєзнавчого гуртка	12
РОЗДІЛ ІІ. ДІЯЛЬНІСТЬ ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧОГО ГУРТКА «КРАЯНИ» (з досвіду роботи)	
2.1. Структура роботи історико-краєзнавчого гуртка «Краяни».....	20
2.2. Пошуково-дослідницька діяльність гуртківців по дослідженню родоводу	
2.2.1. «Дослідження історії моєї родини у роки Голодомору 1932 – 1933рр.».....	23
2.2.2. «Моя шкільна родина холмщаків».....	24
2.2.3. «Історія України через призму життя моїх предків».....	25
РОЗДІЛ ІІІ. ШКІЛЬНИЙ ОСЕРЕДОК НАЦІОНАЛЬНО- ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ	26
ВИСНОВКИ.....	42
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	46
ДОДАТКИ	49

ВСТУП

Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава [5]. Існування та процвітання України неможливе без національної єдності, без усвідомлення громадянами своєї ідентичності, відчутті належності до української нації, об'єднаної назвою, символами, історичною пам'яттю, українською мовою, традиціями.

Основою національної єдності нашої країни є громадянський патріотизм. Кабінет Міністрів України 09.10.2020 року прийняв Постанову № 932 «Про затвердження плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання на 2020-2025 роки», яка визначає засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності. Стратегія розроблена відповідно до положень Конституції України, Законів України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності», «Про національну безпеку України», «Про освіту», «Про основи національного спротиву», «Про волонтерську діяльність», «Про правовий статус та вшанування пам'яті борців за незалежність України у XX столітті», «Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939-1945 років», Постанови Верховної Ради України «Про вшанування героїв АТО та вдосконалення національно-патріотичного виховання дітей та молоді», інших нормативно-правових актів.

Важливою складовою національно-патріотичного виховання, засобом збереження пам'яті народу, спадкоємності національних

традицій виступає шкільне краєзнавство. Краєзнавча робота передбачає різні методи та форми роботи у вивченні рідного краю.

Історичне краєзнавство переживає зараз період підйому, міцніє, удосконалює свої методи і форми роботи. Розвиток і життєздатність шкільного історичного краєзнавства визначається його важливою роллю у навчально-виховному процесі.

Шкільне краєзнавство сприяє вирішенню завдань соціальної адаптації вихованців школи, формуванню готовності жити і працювати у рідному краї, брати участь у його розвитку, соціально-економічному і культурному оновленні.

Шкільні історико-краєзнавчі гуртки, які реалізують творчу потребу учня у науково-пошуковій діяльності, у процесі історичного пізнання (особливо в умовах військової агресії РФ), стають осередками національно-патріотичного виховання учнівської молоді.

РОЗДІЛ І

ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ У ШКІЛЬНИХ ІСТОРИКО- КРАЄЗНАВЧИХ ГУРТКАХ

1.1. Форми роботи історико-краєзнавчого гуртка

Актуальність національно-патріотичного виховання громадян зумовлюється необхідністю консолідації та розвитку суспільства, сучасними викликами, що стоять перед Україною і вимагають постійного вдосконалення національно-патріотичного виховання [12].

Мета патріотичного виховання конкретизується через систему таких виховних завдань:

- утвердження в почуттях і свідомості особистості патріотичних цінностей, переконань і поваги до історичного та культурного минулого України;
- виховання поваги до державної символіки, Конституції України, Законів України;
- підвищення престижу військової служби, культивування ставлення до воїна, як до героя, захисника Вітчизни;
- усвідомлення взаємозв'язку між правами людини, індивідуальною свободою та її патріотичною відповідальністю;

- сприяння набуттю молоддю патріотичного досвіду на основі готовності до участі в процесах державотворення, уміння визначати форми та способи своєї участі в життєдіяльності громадянського суспільства, органами влади, спроможності дотримуватись законів та захищати права людини, спілкуватися з соціальними інститутами, готовності взяти на себе відповідальність, здатності розв'язувати конфлікти відповідно до демократичних принципів;
- формування толерантного ставлення до інших культур, народів, і традицій;
- утвердження гуманістичної моральності як базової основи громадянського суспільства;
- культивування кращих рис української ментальності – працелюбності, свободи, справедливості, доброти, чесності, бережного ставлення до природи;
- формування мовленнєвої культури;
- спонукання зростаючої особистості до активної протидії сепаратизму, українофобству, аморальності, шовінізму, фашизму[4].

Формування національної та громадянської ідентичності триває впродовж усього життя людини, але фундамент національної свідомості закладається саме у шкільні роки. Національна та громадянська ідентичність набуває особливого значення для сфери національної безпеки і оборони, стає одним із основних чинників здатності держави протистояти внутрішнім і зовнішнім безпековим загрозам [2].

Краєзнавство – важливий чинник і дієвий засіб патріотичного виховання молоді.

Найбільш доцільною організаційною формою на перших етапах краєзнавчої роботи є шкільний історико-краєзнавчий гурток.

Гурткова робота в закладах освіти – одна з головних ланок системи національно-патріотичного виховання. Гурток – це специфічна спільність учнівської молоді, яка ґрунтується на добровільності, спільності інтересів, спрямована на певний вид навчальної та практичної діяльності, на реалізацію їхнього творчого потенціалу.

Шкільні історико-краєзнавчі гуртки є важливою складовою навчально-виховного процесу.

Заняття у шкільних історико-краєзнавчих гуртках, це:

- початок до пізнання учнями свого роду, рідного краю, навколишнього середовища, історико-культурного надбання України;
- важливий осередок, центр тривалого процесу патріотичного виховання молоді.

Варіативність дидактичних принципів, інноваційних методів гурткової роботи сприяють розширенню знань з історії краю, розвитку природних здібностей, інтересів учнів, формуванню компетентностей, необхідних для їх соціалізації та громадянської активності та самореалізації, вихованню відповідального ставлення до родини, суспільства, навколишнього природного середовища,

національних та культурних цінностей, формуванню патріотичних почуттів [3].

Місцевий матеріал дуже важливий при встановленні зв'язку історичного минулого з сучасністю, у процесі пізнання проблем суспільних відносин, у розкритті понять про народ, про спосіб життя, у вивченні науки, техніки, економіки, культури [1]. Краєзнавство створює сприятливі умови для застосування у навчальній роботі різноманітних елементів пошуку й дослідження, широкого використання місцевих джерел.

Гурткова робота дуже багатогранна. Вона має дослідницький і прикладний, суспільно корисний та освітньо-виховний характер, поєднує навчальні, виховні та розвивальні функції. Робота історико-краєзнавчого гуртка об'єднує історію, географію, природу, етнографію, фольклор і топонімію та ін.

Історичному краєзнавству в усіх його ланках необхідна глибока наукова основа [11]. Краєзнавча гурткова робота дає найбільший педагогічний ефект тоді, коли вчитель не обмежується передачею готових відомостей, а організовує учнів на самостійний пошук краєзнавчих знань.

Робота в гуртку проводиться в двох напрямках: теоретичному і практичному.

Результативність гурткової роботи залежить від того, наскільки вдало підібрані форми та методи виховної діяльності, котрі є стимулом для розвитку самоорганізації та самоуправління школярів.

Основна мета роботи історико-краєзнавчого гуртка:

- дати загальні уявлення про історичне краєзнавство, його джерела, становлення, методичку збирання краєзнавчих матеріалів для шкільного кабінету історії, вивчення історії рідного краю, виконання простих пошукових завдань, набуття компетентностей у процесі занять історичним краєзнавством;
- логічно доповнити шкільну програму, поглиблюючи і розширюючи знання з історії України, рідного краю;
- створити умови для розкриття потенціалу здібних учнів до творчої роботи;
- залучити та зацікавити учнівську молодь перспективою досліджень рідного краю;
- ознайомити учнів з методами збору краєзнавчого матеріалу, виконання простих наукових досліджень;
- привернути увагу до проблем історії краю, збереження пам'яток культури історії, навчити цінувати історичні традиції свого народу;
- виховувати повагу до історії родини, до рідного краю.

Головне завдання:

- навчити учнів орієнтуватись у загально історичних процесах, зіставляти їх з фактами і місцевими подіями, порівнювати та робити висновки;

➤ розвивати медіаграмотність та критичне мислення гуртківців.

Основні вимоги до знань і вмінь юних істориків-краєзнавців

Учні повинні знати:

- ✓ краєзнавчу літературу про рідний край;
- ✓ твори усної народної творчості рідного краю;
- ✓ пам'ятки історії та культури рідного краю.

Учні повинні вміти:

- ✓ визначати краєзнавчі об'єкти рідного краю;
- ✓ класифікувати джерела історичного краєзнавства;
- ✓ встановлювати історичні факти, записувати спогади учасників історичних подій, старожилів, працювати в архівах, бібліотеках, установах;
- ✓ вести спеціальний щоденник;
- ✓ збирати історико-краєзнавчі матеріали під час краєзнавчих експедицій.

Основні тематичні напрями роботи історико-краєзнавчих гуртків:

- ✓ усна історія рідного краю;
- ✓ пам'ять родоводу;
- ✓ історія навчального закладу;
- ✓ моє місто, моя область – земля мого дитинства;

- ✓ краєзнавчі об'єкти;
- ✓ рядки історії краю: події, факти, імена;
- ✓ етнографія краю;
- ✓ народні ігри – школа виховання;
- ✓ рідний край – край легенд і повір'їв;
- ✓ форми творчого дозвілля;
- ✓ моральні принципи патріотичного виховання;
- ✓ громадянином ти повинен бути.

Форми гурткової роботи є дуже різноманітні, зорієнтовані на поглиблене вивчення і розуміння історії рідного краю.

Поєднання і використання різних форм роботи зацікавлює, об'єднує учнів, активізує діяльність, сприяє формуванню соціально значимих якостей, необхідних справжнім патріотам своєї країни.

1.2. «Усна історія» – визначальний напрям роботи шкільного історико-краєзнавчого гуртка

Усна історія – новий науковий напрям в історії, в історичному краєзнавстві, що розвивається інтенсивно з другої половини ХХ ст. Метод дослідження усної історії – глибинні інтерв'ю біографічного характеру, за допомогою яких здійснюється фіксування суб'єктивного знання окремої людської особистості про епоху, в якій вона жила.

Усна історія є дотичною до багатьох наук: етнографії, етнології, народознавства, психології, соціології, політології, фольклористики, мовознавства, журналістики тощо. Але найближче до усної історії знаходиться історико-краєзнавчий напрям, а значить, і шкільні гуртки цього спрямування.

Раніше вважалося, що історію творять лише великі люди, й інтерв'ю варто брати лише у визначних особистостей. Сьогодні історико-краєзнавчі дослідження все частіше звертаються до історій звичайних людей [14].

Усна історія – це окрема ділянка досліджень, метод збирання, зберігання, інтерпретації голосів людей, спогадів учасників подій минулого, особисті розповіді, висвітлені ними. Усна історія займається збиранням історичних повідомлень свідків – адже ці свідчення фіксують досвід людей, переданий з перших рук, стають матеріалом для узагальнень. Людська пам'ять розповідає про події, які стались у минулому, про ставлення людей до цих подій, до соціальної атмосфери і цінностей минулого. Усна історія дає надзвичайну можливість дізнатись про відносини, мотивацію людської поведінки. Зазвичай усна історія створюється методом запису свідчень та результатом запису – розповідь очевидця, свідка людини, яка має власні спогади про минуле.

Інтерв'ю є унікальним джерелом відомостей про повсякденне життя, мікроісторію. Створює можливість прослідкувати, як офіційна історія відбивалась в буденному житті пересічних громадян, впливала на їхні погляди.

Крім пізнавального, усна історія має значне виховне значення. Знайомлячись із сучасниками, учні часто по-іншому дивляться на вже відомі факти, переосмислюють їх, глибше задумуються над проблемами, які стояли перед старшим поколінням.

Збирання життєвих історій – це особливий спосіб зв'язку людей різного віку, культур, мов і країн, шанс усвідомити важливість і унікальність кожної людини. Інтерв'ювання сприяє подоланню відстані між поколіннями, вчить школярів поважати старожилів.

Жива історія надає можливість дітям почути достовірну інформацію з перших уст про події минувшини, спрощує подолання відстані між молодшим і старшим поколінням [6].

Як підготуватися до опитування?

До опитування потрібно готуватись. Підготовка залежить від поставленої мети. Досвідчені краєзнавці користуються спеціальними питальниками. Тому слід заздалегідь підготувати власні запитання. Одним із важливих етапів підготовки до усної історії є попередня зустріч інтерв'юера та оповідача. Під час цієї зустрічі уточнюються запитання, інтерв'юер дізнається більше про оповідача, а оповідач – про мету інтерв'ю.

Перед опитуванням людей спершу слід самому ознайомитись з контекстом історичним подій, аби у разі потреби вміти поставити уточнювальні запитання.

Як підготувати свідка до інтерв'ю?

Насамперед потрібно попросити у людини дозволу на те, щоб її розповідь записували на диктофон чи камеру. Пояснити, де і як будуть використовуватись її слова (у дослідницькій роботі, у музеї, у домашньому архіві). Це допоможе зменшити хвилювання, адже респонденти часто бояться камер.

Бажано домовитися про розмову наперед, за декілька днів. Щоб згадати події, людині може знадобитися трохи часу. Часто люди роблять нотатки, аби під час запису нічого не забути.

Як організувати запис?

Записувати спогади краще у тихому місці та невимушеній атмосфері, адже зайві звуки відволікають. Розмову краще записувати на відео, а не тільки на диктофон, це кращий спосіб передати емоції, реакції на питання.

Для багатьох важливий також і зоровий контакт – він додає людині певності, що її чують і розуміють. Інколи літнім людям потрібно тримати когось за руку, щоб впоратися з емоціями.

Ще один можливий виклик, коли респондентові буває складно говорити. Тоді є доцільним провести інтерв'ю у кілька етапів, чи впродовж кількох днів.

З чого почати інтерв'ю?

Починати інтерв'ю варто із загальних, простих запитань. Наприклад, «розкажіть про ваше дитинство, життя», «як ваша родина пережила події лютого 2022р.» (або ті події, про які ви хочете розпитати). Такі запитання допомагають людині налаштуватися на

тему і згадати найважливіше. Однак інколи люди відповідають коротко: «Я не пам'ятаю», або загальні фрази про те, що було важко. У такому разі можна запитати про дитинство, про імена батьків, братів і сестер, де жила і чим займалася родина. Так людина отримає стартову точку для розповіді.

Які запитання варто ставити?

Запитувати потрібно коротко і просто, про конкретні події та явища. Абстрактні запитання викликають розгубленість. Не варто ставити одразу кілька запитань, бо респондент може відповісти тільки на одне з них.

Якщо не отримали відповіді на важливе питання, його можна поставити ще раз, перефразувавши.

Слід уникати складних термінів або пояснити їх. Якщо людина говорить діалектом, можна користуватися ним, а не літературною мовою. Доцільно витримувати паузи, не спішити з переходом до наступних питань.

Після відповіді варто зачекати, людина може згадати ще щось. І навпаки, коли респондент «перескакує» на іншу тему, паузи варто використовувати, щоб повернутися до періоду, який вас цікавить.

Чого не можна робити під час інтерв'ю?

Поширена помилка – строго дотримуватися питальника. Він хоч і універсальний, але історія кожної людини – унікальна, а кожна деталь у ній – важлива. Якщо респондент може розповісти ще щось, не варто переходити до наступного питання.

Важливо не сперечатись з людиною, коли ваш погляд на історичне минуле не збігається з її позицією. Слід поважати право кожної людини на власну думку.

Що робити, коли людина плаче?

Під час опитування про травматичне минуле завжди присутні емоції, причому і у респондента, і у того, хто проводить опитування. Якщо людина розповідає вперше, вона може засмутитися і плакати. У такому випадку потрібно дати час заспокоїтися. Запитати, чи готова вона говорити далі. Якщо відповідь ствердна, то можна продовжити опитування, але до складних тем більше не повертатись. Якщо ж респондент не може вгамувати емоції, варто припинити інтерв'ю і дати людині випити води.

Що робити, якщо людина відмовляється говорити?

Причин відмови може бути кілька. Можна почути: «Я не пам'ятаю», «Я недостатньо розумію ситуацію, щоб щось говорити». Можна поставити кілька інших питань, наприклад: «Чи загинув хтось із вашої родини в той час?». Тоді буде зрозуміло, чи справді людина не пам'ятає, чи відмовляється говорити.

Часто люди думають, що їхня доля не цікава, і наступним поколінням знати про трагедії необов'язково. Потрібно пояснити, чому родинні історії слід зберігати, що молоді буде цікаво і корисно дізнатися про минуле не з підручників, а з перших уст.

Також трапляється, що люди відмовляються говорити зі страху. Не можна тиснути на респондента, наполягати, записувати розповідь потайки.

Які питання ставити насамкінець?

Наприкінці важливо дізнатись про ставлення людини до подій, які вона пережила, кого вона вважає винним у них. З'ясувати, чи є в розказаному щось, чого не можна використовувати згодом (зазвичай це імена).

Завершувати опитування потрібно на позитивних моментах. Аби вивести людину з меланхолійного стану, розпитати, які щасливі моменти були в її житті. І найголовніше – подякувати людині за інтерв'ю.

Для чого слід записувати родинні історії і де їх потім можна використати?

Родинні історії важливі і для історії, і для нащадків тих людей, які їх розповідають. Траплялось, що вимирали цілі родини, не залишивши нікого по собі. Розповіді їхніх сусідів (а вони можуть і не пам'ятати деталей, наприклад, імен, особливо імен дітей) – стають це чи не єдиним способом зберегти пам'ять про те, що колись ці люди взагалі жили.

Із записаних історій можна формувати архів, цінність якого зростатиме з кожним роком. Їх можна, і варто віддавати в музеї, установи, що працюють з історичною пам'яттю – тоді ці розповіді стануть національним надбанням.

Насамкінець, приватні історії про події минулого важливі для відновлення історичної справедливості та недопущення помилок і злочинів у майбутньому.

У процесі інтерв'ювання школярі здобувають неоціненний досвід спілкування, необхідний у вік гаджетів та інтернету.

Усна історія з її гуманністю, з емоціями насамперед звертається до таких історичних моментів, як традиція і пам'ять, минуле і сучасне. Вона стає одним з визначальних напрямів роботи шкільного історико-краєзнавчого гуртка, який спрямований на національно-патріотичне виховання учнівської молоді.

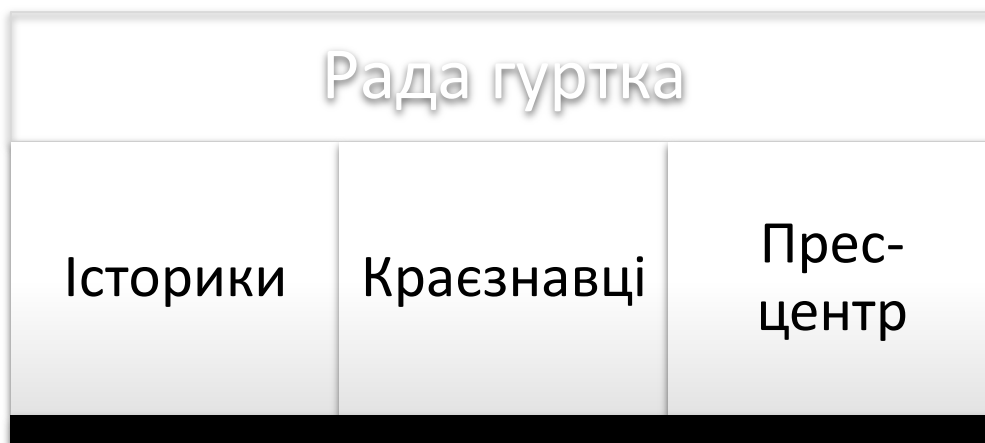
РОЗДІЛ II

ДІЯЛЬНІСТЬ ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧОГО ГУРТКА «КРАЯНИ» (з досвіду роботи)

2.1. Структура роботи історико-краєзнавчого гуртка «Краяни»

У комунальному закладі загальної середньої освіти «Луцька гімназія № 20 Луцької міської ради» працює історико-краєзнавчий гурток «Краяни». Діяльність гуртка спрямована на розвиток національної свідомості учнів, формування почуття патріотизму на засадах духовності та моральності, популяризацію духовно-культурної спадщини свого краю і України.

Секції історико-краєзнавчого гуртка «Краяни»

Форми роботи історико-краєзнавчого гуртка «Краяни»:

- ✓ вивчення власного родоводу;
- ✓ участь у щорічній обласній краєзнавчій акції «Без сім'ї і свого роду нема нації, народу»;

- ✓ дидактичні ігри з краєзнавства, брейн-ринг «Люби, вивчай свій рідний край», аукціони, ярмарки народних пісень, приказок, предметів побуту;
- ✓ тематичні бесіди і діалоги учителя та учнів;
- ✓ проведення святкування та відзначення національних, народних та державних свят, пам'ятних дат в історії краю, України;
- ✓ організація навчально-тематичних оглядових екскурсій історико-патріотичного спрямування;
- ✓ тематичні зустрічі з видатними діячами культури та мистецтва, народними умільцями області та України;
- ✓ конкурси есеїв «Україна в моєму серці», «За нашу свободу», години спілкування, патріотичні години;
- ✓ наукова і пошуково-дослідницька колективна та індивідуальна робота з архівними і музейними матеріалами з історії краю;
- ✓ всеукраїнські та регіональні рухи, експедиції;
- ✓ участь у щорічній обласній конференції «Волинь і волиняни в історії та культурі України»;
- ✓ пошукова робота із систематизацією та поширенням інформації про волинян, які загинули під час Революції гідності, під час російсько-української війни, про героїчні вчинки українських військовослужбовців, воїнів добровольчих батальйонів, волонтерів та інших громадян,

які роблять значний внесок у зміцнення обороноздатності України;

- ✓ долучення до реалізації проєкту «Небесний легіон Волині»;
- ✓ створення та поповнення у кабінеті історії №44 патріотичного куточку «Боротьба за незалежність України у ХХІ столітті»;
- ✓ підготовка матеріалів для виготовлення дошки Слави «Вічна пам'ять. Честь і шана героям – випускникам, які загинули за Україну»;
- ✓ співпраця з Українським державним центром національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді, співпраця з Волинським обласним центром національно-патріотичного виховання, туризму і краєзнавства учнівської молоді.

Безумовна, найбільш цікавими і досліджуваними темами для гуртківців є теми, пов'язані з Волинню, з відомими волинянами. Наприклад, дослідницький проєкт членкині гуртка Ворожейкіної Карини «Олена Пчілка – фундатор української національно-патріотичної педагогіки» за підсумками І етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів у 2021р. зайняв 2 місце. Керівник – Князь Т.П.

У роки російсько-української війни увага гуртківців прикута до подій, пов'язаних з захистом України. Група учнів (Падалюк Андрій, Ткачук Анастасія, Якимчук Богдана) вивчала питання становлення українського військового капеланства на прикладі діяльності капелана отця Олександра Вронського. Цей проєкт вони представили на Всеукраїнській експедиції учнівської молоді «Моя Батьківщина – Україна». За підсумками III (Всеукраїнського) туру краєзнавчо-дослідницьких робіт Всеукраїнської експедиції учнівської молоді «Моя Батьківщина – Україна» у 2023/2024н.р. робота гуртківців «Капелан – духовний наставник та побратим» зайняла III місце. Керівники – ГаласЛ.В., КнязьТ.П.

Результативність, визнання, популяризація діяльності – потужний і необхідний мотиватор для членів шкільного історико-краєзнавчого гуртка.

2.2. Пошуково-дослідницька діяльність гуртківців по дослідженню родоводу

2.2.1. «Дослідження історії моєї родини у роки Голодомору 1932 – 1933рр.»

Робота учнів в історико-краєзнавчому гуртку «Краяни» починається з дослідження історії власних родин, поступово охоплює більш ширші теми. Адже історія кожної української

родини – це ниточка у різнобарвній історії країни. З історій окремих родин і складається історія України. Гуртківці мають чималий досвід у дослідженні історій родин у період Голодомору. Так, у 2018 році члени гуртка «Краяни» Ніщик Тарас і Кучма Софія у III Міжнародному міждисциплінарному конкурсі наукових і мистецьких робіт імені Володимира Маняка та Лідії Коваленко зайняли II місце, отримали відзнаки у Києві, де їх вітав Президент України [ДОДАТОК А]. Керівник – КнязьТ.П.

У 2022 році робота учнів 8-Б класу ЗЗСО №20, членів шкільного історико-краєзнавчого гуртка «Краяни» Владислава Сасовського, Нікити Пасальського, Олександра Шевчука стала переможцем обласного етапу Всеукраїнської краєзнавчої акції учнівської молоді «Україна пам'ятає і Світ не забуде» [ДОДАТОК А]. Керівник – КнязьТ.П.

2.2.2. «Моя шкільна родина холмщаків»

Робота Шевчука Андрія, учня 10-А класу комунального закладу «Луцька загальноосвітня школа I – III ступенів № 20 Луцької міської ради Волинської області», члена історико-краєзнавчого

гуртка «Краяни», стала переможцем обласної акції з вивчення власного родоводу «Без сім'ї і свого роду – нема нації, народу», у напрямі «Родовід моєї родини у взаємозв'язку з історичними подіями минулого та сьогодення» (2020р.). Керівник – КнязьТ.П.

2.2.3. « Історія України через призму життя моїх предків»

Робота Пасальського Нікіти, учня 9-Б класу комунального закладу загальної середньої освіти «Луцька гімназія №20 Луцької міської ради», члена шкільного історико-краєзнавчого гуртка «Краяни», зайняла 3 місце у науково-пошуковому конкурсі «Мій родовід». Організатори конкурсу – факультет історії, політології та національної безпеки Волинського національного університету імені Лесі Українки у співпраці з Волинською обласною Малою академією наук за підтримки Фонду Ігоря Палиці «Тільки разом» (2024рік). Керівники – КнязьТ.П., Пасальська Н.Г.

РОЗДІЛ III
ШКІЛЬНИЙ ОСЕРЕДОК
НАЦІОНАЛЬНО - ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Патріотичний куточку «Боротьба за незалежність України у ХХІ столітті», розміщений у кабінеті історії №44 комунального закладу загальної середньої освіти «Луцька гімназія №20 Луцької міської ради», став осередком національно-патріотичного виховання у школі. Він створений за матеріалами, які систематизували гуртківці, використовується для проведення екскурсій для учнів школи. Завідувачка кабінетом – Князь Т.П. [ДОДАТОК А].

Віртуальне знайомство з читачами

Матеріали патріотичного куточку

«Боротьба за незалежність України у ХХІ столітті»

Вивчати історію Батьківщини – обов'язок кожного з нас. «Завдяки історичній пам'яті людина стає особистістю, народ – нацією, країна – державою», – говорив Михайло Грушевський, видатний український державний та політичний діяч, Голова Української Центральної Ради – першої у ХХ столітті незалежної Української держави. Українська державна символіка, портрет

Михайла Грушевського і його настанова – на чільному місці у кабінеті історії. Саме з них і розпочинається патріотична експозиція.

Матеріали, які розміщені на стендах, збирали учителі, учні і їхні батьки, члени гуртка «Краяни». Події української і волинської новітньої історії відображені через призму історій родин учнів і працівників школи. Стенди доповнені карманами для змінних відомостей, що дозволяє постійно оновлювати інформацію.

Куточок складається з двох частин:

I. «Усе моє, все зветься Україна»

Показано здобутки країни, Волині, міста Луцьк;

II. «Нас не поставлять на коліна, бо дух свободи і гідності не згас»

Висвітлено події Помаранчевої революції, Революції Гідності, боротьби українців проти агресії РФ.

I частина патріотичного куточку «Усе моє, все зветься Україна» складається з трьох стендів.

1 стенд. «Сила роду»

Досліджено давні народні символи волинян, українців, які зберігають родини учнів, учителів: рослини, пісні, вишиванки.

2 стенд. «Волинь моя, краса моя, земля моя сонячна»

Знайомство з історією, з символікою Волинської області і міста Луцька, з найвизначнішими пам'ятками волинського краю (Луцький замок, Успенський собор у Володимирі, Загорівський монастир, Святогірський Успенський Зимненський монастир, Колодяжненський літературно меморіальний музей Лесі Українки, Олицький Замок, Мурований стовп – Берестечко).

3 стенд. «Нам є чим пишатись»

Містить світлини про такі факти:

- 1) Тарас Шевченко – світовий рекордсмен за кількістю встановлених пам'ятників;
- 2) «Договори і Постановлення Прав і вольностей Війська Запорозького» – основа розвитку конституціоналізму нової і новітньої доби, визначна історична пам'ятка української та європейської політичної думки XVIII ст.;
- 3) Острозька академія – третій вищий навчальний заклад у Східній Європі;
- 4) з'їзд європейських монархів у Луцьку – дипломатична зустріч, яка відбулася у січні 1429 року в місті Луцьку;
- 5) золота пектораль;
- 6) найвища монументальна скульптура Європи – Батьківщина-мати у Києві;
- 7) перший у світі суцільнозварний міст через Дніпро у Києві – Євгена Патона;
- 8) із 12-ти лавр у світі 4 знаходяться саме в Україні;
- 9) найдовший житловий будинок у світі розташований в Україні, у Луцьку;
- 10) статусу географічного зазначення набули українські харчові продукти: гуцульська овеча бриндзя, гуцульська коров'яча бриндза, мелітопольська черешня;

- 11) український борщ потрапив до списку нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО, що потребує негайної охорони;
- 12) найдовший музичний інструмент у світі – трембіта;
- 13) українська народна пісня "Щедрик" – символ Різдва на всій планеті.

4 стенд. «Україно – ти для мене диво»

Показано 7 чудес України: Кам'янець-Подільська фортеця, Києво-Печерська лавра, Парк «Софіївка» в Умані, Софійський собор у Києві, Херсонес Таврійський, Острів Хортиця, Хотинська фортеця.

Названо 11 винаходів українців, які змінили хід історії:

- 1) Іван Пулюй – радіоактивне випромінювання;
- 2) Йосип Тимченко – кіноапарат;
- 3) Юрій Вороний – перша пересадка нирки;
- 4) Сергій Корольов – ракетний двигун і перший супутник Землі;
- 5) Ігор Сікорський – перший гелікоптер;
- 6) Борис Патон – електрозварювання м'яких тканин;
- 7) В'ячеслав Петров – прообраз компакт-диска;
- 8) Анатолій Малихін – апарат «Біопромінь»;
- 9) Петро Бобонич – глюкометр у вигляді наручного годинника;
- 10) Іван Селезньов, Андрій Коноваленко та Леся Кондратюк – мобільний поводитир для незрячих;

11) Андрій Коноваленко – обладнання SamTouch.

II частина патріотичного куточку називається «Нас не поставлять на коліна, бо дух свободи і гідності не згас» і складається з 7 стендів.

Стенд 1. «Українські революції ХХІ століття»

Українська помаранчева революція – це хвиля мирних акцій протесту, яка прокотилася країною протягом листопада – грудня 2004 р. Назву революція отримала від помаранчевого кольору символіки Віктора Ющенка – претендента на президентську посаду. Поштовхом до революції стали фальсифікації результатів голосування під час президентської виборчої кампанії. Українці в знак протесту вийшли на Майдан Незалежності у Києві, багатьох містах країни. Серед них було багато волинян. У Києві на Майдані – працівники нашої школи: Марценюк Марія, Якимчук Лариса, Филімонюк Валентина, Князь Таміла, Кручковська Галина.

На майдані у Луцьку – мітинг лучан з революційною символікою навпроти Собору. На світлинах – учні і вчителі школи на Театральній площі Луцька.

Минуло майже через 10 років і Київ, і всю Україну сколихнула нова Революція – Революція Гідності. Революція Гідності – це політичні та суспільні зміни в Україні з 21 листопада 2013 до лютого 2014 року. Причини цієї революції:

- відхід керівництва країни від законодавчо закріпленого курсу на Європейську інтеграцію;

- надмірна концентрація влади в руках Президента Віктора Януковича.

Віктор Янукович обіцяв, що 28 листопада 2013 р. відбудеться підписання Угоди про асоціацію між ЄС і Україною. Проте, 21 листопада 2013 року його уряд відмовся від підписання Угоди. Ця відмова і стала поштовхом до масових протестів і політичної кризи.

Того ж дня, 21 листопада 2013 р. група журналістів вийшла на Майдан Незалежності у Києві. Вони закликали всіх небайдужих приєднатися. Першими на заклик відгукнулись студенти. Майдан незалежності отримав другу назву – Євромайдан.

Хоча Євромайдан не було заборонено судом, загони міліції «Беркут» напали на студентів. Молодих людей били кийками, переслідували на вулицях, добивали ногами. Було поранено майже сто осіб. Частина євромайданівців знайшла прихисток у Михайлівському монастирі. У 2013р. дзвони Михайлівського Золотоверхого монастиря били на сполох вперше за 8 століть, востаннє таке було у 1240 році, під час монголо-татарської навали.

Перший мітинг у центрі Києва зібрав понад 100 тисяч учасників. Майдан Незалежності став центром мирного опору. У центрі столиці ніби відродилась знаменита Запорізька Січ.

Силовики застосували проти протестувальників травматичну зброю, світло-шумові й травматичні гранати, водомети тощо. Мітингарі відповіли «коктейлями Молотова» та підпалами автомобільних шин. Протистояння, яке відбувалося на вулиці Грушевського дійшло найбільшого напруження 22 січня, коли бойовими кулями було вбито трьох осіб – вірменина Сергія Нігояна,

білоруса Михайла Жизневського та українця Романа Сеника. Злочин було здійснено у святий для українців День Соборності – 22 січня.

Україні допомогу надавали демократичні країни світу. На переговорах з опозицією, за участі міністрів закордонних справ Німеччини, Польщі та Франції Віктор Янукович згодився не пізніше грудня 2014р. провести дострокові президентські вибори. Проте утік, порушивши укладені домовленості, втік в Росію.

Верховна Рада України визнала, що Віктор Янукович самоусунувся від виконання своїх конституційних повноважень і позбавлений звання Президента України.

Події Революції Гідності назавжди змінили свідомість українців та ставлення світових держав до народу України. Воля українців до свободи виявилась сильнішою від ворожої кулі, від страху смерті. За весь час Революції загинуло більше ста мирних громадян, яких назвали «Небесною сотнею».

У 2014 р. Президент України Петро Порошенко, на відзначення Помаранчевої революції та Євромайдану запровадив свято «День Гідності та Свободи», яке відзначається 21 листопада.

На Волині пам'ятають тих, хто ціною власного життя виборював незалежність та самостійність держави, прагнув волі та відстоював європейські цінності – Героїв Небесної Сотні. Серед тієї сотні – наші краєни, Волинські Ангели. Усім їм посмертно присвоєно звання «Герой України» з удостоєнням ордена «Золота Зірка». На стенді є фото цих героїв: Сергій Байдовський, Олександр Бадера, Едуард Гриневич, Юрій Сидорчук, Віктор Хом'як, Іван

Тарасюк, Василь Мойсей. У 2014 році Луцька міська рада присвоїла Василю Мойсею, який був студентом Луцького інституту розвитку людини університету «Україна», посмертно звання «Почесний громадянин міста Луцька».

23 серпня 2015 року, у День Державного Прапора України та 930-річчя міста Луцька на меморіальному комплексі «Вічна слава», на місці захоронення Василя Мойсея, відбулося відкриття пам'ятника «Волинські Герої Небесної Сотні».

Національний Банк України до річниці революцій викарбував пам'ятні монети. Подані зображення деяких з них.

Стенд 2. «Український народ на захисті Батьківщини»

Сприймавши перемогу Майдану, як власну катастрофу, уряд Росії вирішив здійснити заздалегідь розроблений план військової окупації Криму, та відновити контроль над Україною.

Агресія Росії – це:

- російська інтервенція до Криму 2014 року і анексія Криму;
- війна на сході України з 2014р.;
- повномасштабний неспровокований збройний напад на

Україну 24 лютого 2022 року.

Анексія Криму – збройна агресія Росії, спрямована на насильницьке протиправне відторгнення Кримської автономії та Севастополя від України, їх приєднання до РФ протягом березня 2014 року. У ніч на 27 лютого 2014 р. будівлі парламенту та уряду Криму були захоплені російськими військовими, які вивісили прапор Росії. Російських військових назвали «зеленими

чоловічками», тому що вони були одягнені у зеленого кольору форми без розпізнавальних знаків. Курсанти військової академії імені адмірала Нахімова, коли над академією піднімали російський прапор, гордо заспівали Гімн України. На світлинах показано прапор кримських татар, який має жовто-блакитні кольори державної символіки. Рефат Чубаров - Голова Меджлісу кримськотатарського народу – активний борець за права кримських татар. У 2014 році Верховна Рада України визнала кримськотатарський народ корінним народом у Криму.

16 березня 2014 року в Криму відбувся незаконний «референдум», за результатами якого було оголошено, що нібито 97% учасників «проголосували» за входження до складу Росії. Це була явна фальсифікація, адже більшість кримських татар та українців Криму не хотіли приєднання до Росії. Лише протягом першого року після окупації понад 20 тисяч кримчан виїхали з Криму до материкової частини України. Багато випускників поступали в навчальні заклади на території України. Після анексії у Криму відбувається стрімке згортання громадянських свобод. Мирних активістів почали кидати до в'язниці, деяких було вбито, або викрадено. Згідно з законами України територія Кримського півострова і частини Луганської і Донецької областей внаслідок російської окупації вважаються тимчасово окупованою територією.

Актом тероризму можна назвати збиття російською зброєю БУК в липні 2017р.малайзійського Boeng 117, на якому летіло і загинуло 298 мирних людей.

Через агресію Росія потрапила під санкції з боку США, держав ЄС, Японії, Австралії та інших країн. На світлині – мітинг у Сіднеї (Австралія).

Протидіючи російській збройній агресії, Україна піднялась на захист всього вільного світу. Символом нескореності українців стали захисники Донецького аеропорту – кіборги, як назвали їх вороги.

Стенди 3, 4. «Участь волиняни в Антитерористичній операції, в Операції Об'єднаних Сил »

В Антитерористичній операції, в Операції Об'єднаних Сил брало участь багато волинян. Серед них – наші випускники, батьки учнів нашої школи. Вони з лінії фронту передали Українські Прапори з своїми підписами. На стенді – їхні фото, фото з фронту, фото у школі, на зустрічі з учнями.

Стенд 5. «Герої не вмирають»

На стенді розміщено фото випускників нашої школи, які вже ніколи не повернуться додому. Це – Володимир Прокопчук, Олександр Войчук, Дмитро Гончарук, Олег Горкавчук.

Герої не вмирають,

Бо куля душі не вбива.

Вони, як підсніжники – взимі воскресають,

Безсмертне є їхнє життя.

Поруч – світлини міст, у яких загинули наші випускники – Волноваха, Сєвєродонецьк, Іловайськ, Піски.

Розміщено вірш учениці 9 класу Луцької ЗОШ № 20, членкині гуртка «Краяни» Шевчук Олександри «Матусина молитва». Вірш присвячено Героям 51-ої бригади, які загинули 22 травня 2014 року під Волновахою.

Чи дерева під дощами гнуться,
Чи засяє сонце у вікні –
Молиться згорьована матуся
За усіх синів, що на війні.

« Повертайтесь, соколи, додому,
На батьківський праведний поріг,
Оминають кулі хай і втома,
І небесний Ангел щоб беріг.»

А її синочок не вернеться,
Не погладить мамине плече.
Вже ніколи їй не посміхнеться ...
Як нестерпно рана ця пече!

Бо війна забрала в неї сина,
Клята і безжалісна війна.
Мить одна життя її скосила:
Травень... Волноваха... І – пільма...

На весілля до її Володі

Вже ніхто ніколи не прийде.
І до школи синова кохана
Не її онуків поведе.

Вже немає сліз, нема прокляття,
Тихо плаче свічечка німа...
Дивиться матуся на розп'яття,
І здається, сил уже нема.

Побратими принесуть букети,
Серце і за них тепер болить.
Поряд із синочковим портретом
У коробочці медаль лежить.

Рівно через 10 років, у вересні 2024 року, захищаючи в Запорізькій області і Батьківщину, і свою родину, героїчно загинув батько Олександр – Шевчук Олександр.

Стенд 6. «Український національний спротив»

Російське вторгнення в Україну, відкритий воєнний напад Росії на Україну розпочався о 03:40 24 лютого 2022 року. Метою воєнної агресії було системне й послідовне знищення українського народу, його самобутності. Президент РФ В. Путін назвав це «спецоперацією» з метою «демілітаризації і денацифікації України».

Почалися ракетні удари. Російські війська вдерлися до України поблизу Києва, Харкова, Херсона, Чернігова, Сум, увійшовши з Росії, Білорусії й тимчасово окупованого Криму. В Україні оголосили воєнний стан і загальну мобілізацію. Президент Володимир Зеленський заявив: «Українці на своїй землі і нікому її не віддадуть».

На стенді – список міст-героїв: Волноваха, Гостомель, Маріуполь, Харків, Херсон, Чернігів, Буча, Ірпінь, Миколаїв, Охтирка (березень 2022р.). «Місто-герой України» – почесна відзнака, встановлена Президентом України 6 березня 2022 року для відзначення подвигу, масового героїзму та стійкості громадян, виявлених у захисті своїх міст під час відсічі збройної агресії Російської Федерації.

Російська армія бомбардувала, обстрілювала житлові квартали міст, знищувала енергетичну, цивільну інфраструктуру, лікарні, школи, історичні пам'ятки. Географія ударів охопила всі регіони України. РФ розпочала руйнацію інфраструктури, війну з мирним населенням, війну з жінками та дітьми.

На світлині – уламок підвісного паливного бака літака з Луцького аеродрому після 24. 02. 2022р. (експонат виставки Волинського краєзнавчого музею (жовтень, 2022р.)); мурал на київському Подолі, присвячений «Привиду Києва»; український трактор з російським танком на буксирі.

Під незакритим українським небом – розтерзані міста і села, загублене дитинство, зруйнований спадок.

З першого дня вторгнення Росія порушує правила ведення війни і масово чинить воєнні злочини, веде активну інформаційну війну, застосовує шовіністичну пропаганду.

Розпочався єдиний могутній спротив українського народу, ЗСУ та сил самооборони.

На кінець 2022 року ЗСУ вибили військових Росії з Київщини, Чернігівщини, Сумщини, витісняли з Харківщини, Миколаївщини, Херсонщини. Тривали бої на Донбасі та півдні України. Проте запеклі бої на сході та півдні України тривають.

Дії РФ підпадають під ознаки міжнародного тероризму та є геноцидом українського народу. Демократичні країни світу застосовують все більше санкцій проти Росії, надають зброю Україні. Генеральна Асамблея ООН у своїй резолюції від 2 березня 2022 року засудила дії Росії та назвала їх агресією проти України. Міжнародний суд ООН в Гаазі 16 березня 2022 року зобов'язав Росію припинити розпочаті 24 лютого 2022 року воєнні дії в Україні. Європарламент 19 січня 2023р. ухвалив резолюцію про створення спеціального трибуналу для вищого керівництва РФ та Білорусії через збройну агресію проти України. 17 березня 2023 року Міжнародний кримінальний суд у Гаазі видав міжнародні ордери на арешт президента Росії Володимира Путіна, а також уповноваженої з прав дитини Марії Львової-Белової. Вони є підозрюваними у незаконному примусовому переміщенні українських дітей.

Учні, батьки, учителі, працівники ЗЗСО №20 не втомлюються допомагати ЗСУ, потерпілим людям. На стенді – світлини про те, як

у школі виготовляють окопні свічки, плетуть маскувальні сітки і «ланцюжки єдності», організовують благодійні ярмарки, малюють листівки, формують посилки «Діти Луцької ЗОШ № 20 – дітям звільненої Харківщини», передають гроші, дрон. Гонта Анастасія, випускниця Луцької ЗОШ № 20, виставляє на аукціон свої картини, виручені гроші передає на потреби ЗСУ.

Єдність українців, єдність союзників – наша головна зброя!

XXI століття – продовження боротьби народу за незалежність
України!

Стенд 7. «Честь і слава незламним!» – так називається стенд, присвячений пам'яті Героям – випускникам нашої школи і учителю, які віддали життя, захищаючи кордони України. Це про них слова Ліни Костенко: «Росли, росли – і вирости хлоп'ята. Чийсь кохані і чийсь сини. Щоб Україна не була розп'ята, пішли боротись, – хто ж, як не вони?!».

23 прізвища Героїв – випускників викарбувані в історії

комунального закладу загальної середньої освіти

«Луцька гімназія № 20 Луцької міської ради»,

імена Героїв, які повернулись до рідної домівки «На щиті».

Гуртківці є учасниками обласного меморіально дослідницько-пошукового проєкту «Небесний легіон Волині». Вони підготували матеріали про випускників школи, які загинули, захищаючи територіальну цілісність та незалежність України [9].

У школі у листопаді 2024 року відкрито дошку Слави « Вічна пам'ять. Честь і шана героям – випускникам, які загинули за Україну» [ДОДАТОК Д].

Сучасне молоде покоління – сила, яка здатна змінити майбутнє країни на краще. Стрижневою ланкою в вихованні дітей є патріотичне виховання. Людина лише тоді стає активним членом нації, коли чітко знає, хто вона, з якого роду, якої громади, знає свій народ, його історичну долю, його шлях в історичному житті.

Формування української національної та громадянської ідентичності ефективно здійснюється через діяльність учнів у шкільному історико-краєзнавчому гуртку.

Поєднання і використання різних форм роботи шкільного історико-краєзнавчого гуртка «Краяни» зацікавлює учнів, активізує їхню діяльність, сприяє формуванню соціально значимих якостей, необхідних справжнім патріотам своєї країни.

Патріотичний куточок, створений членами гуртка «Краяни», став шкільним осередком національно-патріотичного виховання учнівської молоді.

ВИСНОВКИ

Актуальність національно-патріотичного виховання молоді зумовлюється процесом формування в Україні громадянського суспільства, становлення єдиної нації. Ідеалом виховання виступає різнобічно та гармонійно розвинений, свідомий, високоосвічений громадянин-професіонал, здатний до саморозвитку та самовдосконалення.

Необхідно розуміти, що серед усіх напрямів виховання національно-патріотичне на сьогодні є найважливішою складовою національної безпеки України.

Національно-патріотичне виховання дітей та молоді – це комплексна й цілеспрямована діяльність, яка спирається на українські національні педагогічні традиції. «Діти – це наш дорогий скарб, це наша надія, це молода Україна», – писала Мати українського патріотизму, зачинателька національно-патріотичної української педагогіки Олена Пчілка.

Саме у підлітковому віці виховується духовно-осмислений патріотизм, який поєднує любов до своєї сім'ї, нації, народу, Батьківщини з почуттям поваги до інших народів, своїх і чужих прав та свобод.

Діяльність шкільних історико-краєзнавчих гуртків з використанням різноманітних, цікавих занять, сучасних методів – одна з найефективніших форм національно-патріотичного виховання учнівської молоді.

Предметами уваги патріотичного виховання на заняттях шкільних історико-краєзнавчих гуртків є:

- національна ідея;
- національна культура;
- рідна мова;
- історія народу і держави;
- самовизначення, самоідентифікація;
- категорії Батьківщини (мала і велика Батьківщина);
- лідери та герої народу, нації, держави;
- рідний край, місто, село;
- рідні мати, батько.

Результати національно-патріотичного виховання у шкільних історико-краєзнавчих гуртках

1. Розвиток пізнавального інтересу та дослідницьких навичок:

- залучення до пошукової діяльності: учні вчаться збирати інформацію з різних джерел (архіви, музеї, усні свідчення), аналізувати її та робити висновки.
- формування історичного мислення: дослідження локальної історії допомагає зрозуміти загальні історичні процеси на конкретних прикладах.
- розвиток критичного мислення: учні вчаться розрізняти достовірну інформацію від недостовірної, аналізувати різні точки зору.

2. Поглиблення знань з історії та інших предметів:

- зв'язок теорії з практикою: краєзнавчий матеріал допомагає краще засвоїти навчальний матеріал з історії, географії, літератури та інших предметів;
- міждисциплінарний підхід: краєзнавча робота може інтегрувати знання з різних предметів, що сприяє цілісному сприйняттю світу.

3. Розвиток соціальної активності та громадянської відповідальності:

- залучення до громадської діяльності: учні можуть брати участь у збереженні історичних пам'яток, організації екскурсій та виставок;
- формування активної громадянської позиції: дослідження місцевих проблем та історичного досвіду може сприяти формуванню відповідального ставлення до сучасних викликів.

4. Розвиток комунікативних навичок, вміння працювати в команді:

- спільна робота над проєктами: учні вчаться співпрацювати, розподіляти обов'язки та досягати спільної мети;
- презентація результатів дослідження: учні вчаться виступати перед аудиторією, чітко та зрозуміло викладати свої думки.

5. Виховання патріотизму та національної свідомості:

- формування любові до української мови, до рідного краю: дослідження історії сприяє усвідомленню її унікальності та цінності;

- виховання поваги до історичної спадщини: учні дізнаються про видатних земляків, історичні події та пам'ятки, що формує почуття гордості за свій край;
- зміцнення національної ідентичності: усвідомлення зв'язку між історією рідного краю та історією України сприяє формуванню національної свідомості;
- розуміння необхідності захищати територіальну цілісність і незалежність України.

Загалом, історико-краєзнавча робота є важливим засобом формування всебічно розвиненої особистості, патріота своєї країни та активного громадянина. Вона сприяє засвоєнню нових знань, розвитку важливих життєвих навичок та цінностей. Адже робота гуртків передбачає унікальну можливість долучення до національно-патріотичного виховання учнівської молоді органів державної влади, громадських організацій, освітніх закладів, родини, учнівського колективу для.

Історико-краєзнавча робота може і повинна увійти в життя кожного шкільного колективу. Її творчий характер послужить вихованню активних молодих громадян України.

Шкільні історико-краєзнавчі гуртки завдяки змісту, методам, формам роботи, стають осередками національно-патріотичного виховання учнівської молоді.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондаренко Г.В. Історичне краєзнавство Волинської області (1939 – 2019 роки). – Луцьк : Волин. нац. ун-т імені Лесі Українки, 2021. 534с.
2. Ідентичність громадян України: тенденції змін (травень 2023р.). Разумков Центр 21 серпня 2023р. URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/identychnist-gromadian-ukrainy-tendentsii-zmin-traven-2023r> (дата звернення: 22.10.2024).
3. Історичне краєзнавство. Напрями та методи історико-краєзнавчих досліджень : курс лекцій / В. Є. Голубко, А. В. Середяк, Р. Я. Геніга та ін. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 304 с. URL: <https://clio.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2014/11/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%A7.2.pdf> (дата звернення: 08.09.2024).
4. Інститут модернізації змісту освіти. Національно-патріотичне виховання дітей та молоді. URL: <https://imzo.gov.ua/pro-imzo/> (дата звернення 16.11.2024)
5. Конституція України. URL: <https://www.president.gov.ua/ua/documents/constitution/konstituciya-ukrayini-rozdil-i> (дата звернення 11.11.2024)
6. Музей Голодомору. Як зберегти родинні історії? 11 порад від Музею Голодомору. URL: <https://localhistory.org.ua/texts/statti/iak-zberegiti-rodinni-istoriyi-11-porad-vid-muzeiu-golodomoru/> (дата звернення: 16.11.2024).

7. Наказ про внесення змін до Обласної цільової програми національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2021-2025 роки від 20.11.2023 №445. URL: <https://voladm.gov.ua/admin-assets/files/file/445.PDF> (дата звернення: 25.09.2024)
8. Обласна цільова програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2021-2025 роки (у редакції наказу начальника обласної військової адміністрації 20.11.2023 №445) URL: <https://volynrada.gov.ua/node/64397> (дата звернення: 22.10.2024)
9. Обласний меморіальний дослідницько-пошуковий проєкт «Небесний легіон Волині». URL: <https://volynlegion.com.ua/> (дата звернення: 28. 12 .2024)
10. Постанова КМУ від 9 жовтня 2020 р. № 932 "Про затвердження плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання на 2020-2025 роки" URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/932-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 09.10.2024)
11. Прищеп Б. А. Історичне краєзнавство Волині: навч. посіб. / Б. А. Прищеп, О. П. Прищеп. – Рівне : ПП ДМ, 2011. – 352 с.
12. Указ Президента України від 18.05.2019 № 286/2019 "Про Стратегію національно-патріотичного виховання" URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286/2019#Text> (дата звернення: 25.08.2024)

13. Розпорядження голови Волинської облдержадміністрації від 10.12.2020 № 737 "Про затвердження плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного вихованн на 2020-2025 роки"
URL: <https://voladm.gov.ua/article/strategiya-nacionalno-patriotichnogo-vihovannya-na-2020-2025-roki/> (дата звернення: 15.11.2024)
14. Ярощук Олександр. Як творити усну історію. URL: <https://lia.lvivcenter.org/edu/iak-hovoryty-z-doroslymy-pro-istorviu-khkh-stolittia/> (дата_звернення: 11.10.2024)

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

2018 рік, члени гуртка «Краяни» Ніщик Тарас і Кучма Софія у
III Міжнародному міждисциплінарному конкурсі наукових і
мистецьких робіт імені Володимира Маняка та Лідії Коваленко
зайняли II місце (фотоархів ЗЗСОН №20)

ДОДАТОК А

Робота учнів 8-Б класу ЗЗСО №20 , членів шкільного історико-краєзнавчого гуртка «Краяни» Владислава Сасовського, Нікити Пасальського, Олександра Шевчука у шкільній бібліотеці, 2023р.
(фотоархів ЗЗСО№20)

Грамоти переможцям обласного етапу Всеукраїнської краєзнавчої акції учнівської молоді «Україна пам'ятає і Світ не забуде»

ДОДАТОК Б

Нагороди Шевчука Андрія, члена шкільного історико – краєзнавчого гуртка «Краяни», переможця обласної акції «Без сім'ї і свого роду – нема нації, народу» 2020р. (фотоархів ЗЗСОН№20)

ДОДАТОК В

Нагороди Пасальського Нікіти, учня 9-Б класу комунального закладу загальної середньої освіти «Луцька гімназія №20 Луцької міської ради», члена шкільного історико-краєзнавчого гуртка «Краяни», зайняла 3 місце у науково – пошуковому конкурсі «Мій родовід», 2024р. (фотоархів ЗЗСОН№20).

ДОДАТОК Г

Патріотичний куточок «Боротьба за незалежність України у XXІст.»

І частина патріотичного куточку

«Усе моє, все зветься Україна»

СТЕНД 1 «СИЛА РОДУ»

Стенд 2

Волинь моя, краса моя, земля моя сонячна

Українські історичні землі

Волинь — історично-культурна область, територія на північному заході сучасної України в басейні південних приток Прип'яті і верхів'ях Західного Бугу. За сучасним адміністративним поділом — це територія Волинської, Рівненської, північної частини Житомирської області, північної частини Тернопільської і Хмельницької областей. Перша писемна згадка про волинян знаходиться в найдавнішому літописі — "Повість минулих літ": "...бужани сиділи по Бугу, а потім же волиняни", "Дубіби тоді жили по Бугу, де нині волиняни...".

Волинська область була заснована 04.12.1939 року.

На території області є 267 озер, серед них - найглибше озеро в Україні - Світязь (максимальна глибина понад 58,6 м).

У Волинській області збережено 203 пам'ятки архітектури національного значення.

Історичні прапори

В щиті з заокругленою нижньою частиною у червоному полі білий хрест. Хрест є символом життя і християнства. Червона барва символізує хоробрість людини, готовність віддати життя

Прапор Волинської області являє собою полотнище з співвідношенням сторін 5 до 7. В центрі на червоному тлі рівнораменний хрест білого кольору. У правому верхньому куті розміщено один із найдавніших варіантів історичних хрестів Волині XV-XVIII ст. (т. зв. лапчастий).

Найвизначніші пам'ятки Волинського краю

Замок Любарта (вул. Кафедральна, та (вул. Пилипів), Луцьк)
Луцький замок, або Замок Любарта - пам'ятка архітектури та історії національного значення. Один з найбільших, найдавніших і найкраще збережених в Україні замків, головний об'єкт історико-культурного заповідника «Старий Луцьк», найстаріша споруда Луцька. Архітектурний стиль - готика, ренесанс. Засновник - Любарт Гариничевич (1349р.)

Успенський собор (місто Володимир)
Свято-Успенський кафедральний собор - православний храм у місті Володимир. Храм є пам'яткою сакральної архітектури XII століття.

Загорівський монастир (конвент чоловічий монастир біля селища Загоре, (Львівський район, Волинь), відомий з XVII століття.

Святогірський Успенський Заміненський ставропігійний монастир - давній український монастир ченців східного обряду, розташований у Замкові (Волинська область). Давній чоловічий, нині - жіночий.

Колодизький літературно меморіальний музей (вул. Лесі Українки 53, Колодизьк, Волинська обл.)
Музей Лесі Українки у Колодизьку - літературно-меморіальний музей у с. Колодизьку Хмельницької області, заснований 1981 р. в селі, в якому народилася поетеса.

Опатовський замок (Замковий, Житомирська обл.)
Опатовський замок - замок в селі Опатів, у Луцькому районі Волинської області, впродовж століть належав роду Радзивілів. Перший на території нинішньої України літописний замок білгородського князя Заславича - Радзивіла Криштофа. Будівництво розпочалося у 1660 - роках.

Мурований стовп (Берестечко, Волинська обл.)
"Мурований стовп" (могила князя Пронського) 1631. Князь Олександр Пронський - саме тоді був власником Берестечка.

Троїцький костел у Берестечку - архітектурна пам'ятка духовного значення. Будівництво костелу було розпочато на кошти Тимаша Каринського. У кінці XIX ст. Берестечко належало його родіні. Троїцький костел мав величний вигляд. Побудований у стилі рококо він вражає своєю заточеністю та витонченістю архітектури.

ГЕРБ ЛУЦЬКА

Гербовий щит має форму «перев'язаного» із лаврами хреста. На червоному полі щита — срібна гербова постать святого Миколая із золотим вінком на голові, бароко. У рогах бугайка Миколая тримає чашечку з виною і мистецтвенного Замислого хреста, у лаврах — розпоручу змиту завоглого каліграфу.

ПРАПОР ЛУЦЬКА

На прапорі від двох «червоних» частин — срібний (білий) волинський хрест. Хоругва поділена в срібі кольором символічного герба міста Луцька та Волині.

Промісний логотип міста Луцька.

(фотоархів ЗЗСОН№20)

СТЕНД 3

(фотоархів ЗЗСОН№20)

СТЕНД 4

(фотоархів 33СОН₂О)

ІІ частина патріотичного куточку

«Нас не поставлять на коліна, бо дух свободи і гідності не згас»

СТЕНД 1

Українські революції ХХІ століття

Молитва за Україну

Боже великий, сдибид,
Нам Україну храни,
Волі і світу промільни
Ти її осни.
Світлом науки і знання
Нас, дітей, просвіти,
Вчиршій любові до краю,
Ти нас, Боже, зроби.
Молимося, Боже сдибид,
Нам Україну храни,
Всі свої ласки-щедроти
Ти на люд наш зверни.
Дай йому волю, дай йому долю,
Дай доброго світу,
Щастя дай, Боже, народу
І многая, многая літа.

Революції ХХІ століття

Українська помаранчева революція 2004 року

Українська помаранчева революція – квітні мирних загальнонаціональних протестів, мітингів, пикетів, страйків та інших акцій громадянської непокори проти саванів владі, на прохотіхся країною протігом листопада – грудня 2004 р.

Революція почалася після оголошення Центральною виборчою комісією фальсифікованих результатів другого туру президентських виборів (у результаті першого виїхалися два кандидати – Віктор Ющенко і Віктор Янукович), згідно з якими переміг Віктор Янукович. Символом свободи, нескромності духу українського народу став київський Майдан Незалежності. Вибірність, перебіг другого туру виборів, 26 грудня, після рішення Верховного суду, Президентом України став Віктор Ющенко. Назву революції отримала від помаранчевого коліру символіки Віктора Ющенка.

На жаль, влада, встановлена в Україні на той момент, не змогла реалізувати обіцяване, покладення на неї українським суспільством.

Революція Гідності

Віктор Янукович, ставши Президентом України в лютому 2010, одразу почав утілювати владу, ухвалений рішення відмовитися від підписання Угоди з ЄС, що стало поштовхом до масових протестів і політичного кризис.

21 листопада 2013 р. журналісти та студенти виїхали на Майдан Незалежності у Києві з метою підписання Угоди з ЄС, через що акція була названа «Євромайданом». Перший мітинг на Євромайданській площі в центрі столиці зібрав понад 100 тисяч учасників.

Згодом мітинг «Беркут» почали на страйку, які не чули на Майдані. Молоді люди біли кийками, переслідували на вулицях, добивали мітинг. Було поранено майже сто осіб. Майдан Незалежності став центром мирного опору. Свої Майдани утворилися в усіх областях України, в тому числі і на Волині. Влада перейшла до терору – політичних активістів били, заарештовували, звільняли з роботи.

У ніч на 11 грудня 2013 р. силою підірвали з трьох сторін напали на Євромайдан, який перетворився на своєрідну фортецю, опочені барикадами. В результаті зникли страй, зникли дух свободи.

22 січня, Удільні Соборності України, бойовими кулями було вбито трьох майданців: Сергія Ногіна, Михайла Жизинського, Романа Сенюка. Під час Революції загинуло більше ста мирних громадян, яких назвали «Небесною сотні».

Після переговорів з опозицією, Віктор Янукович утік, порушивши укладені домовленості й не підписавши згоди до Конституції.

22 лютого Верховна Рада України ухвалила Віктора Януковича з посади Президента України.

Україна – це територія свободи і гідності. Такими нас зробили дві революції: Майдан 2004-го року – Свято свободи, і Революція 2013-го року – Революція Гідності.

23 лютого в Україні відзначалися День ГІДНОСТІ і СВОБОДИ.

Волинські Ангели

Символом гідності і свободи в пам'яті українців залишаються імена Героїв Небесної Сотні, серед них Волинських Ангелів.

 Сергій Бабіцький	 Василь Мойсак	 Олександр Вадура
 Геннадій Трусевич	 Юрій Седухін	 Віктор Ходак
 Іван Тарасенко		

24 лютого 1989 року в місті Волинська «Небесна Сотня» на Майдані Незалежності в Києві виступала група «Свобода» з національним прапором України, який був піднятий на Майдані Незалежності.

(фотоархів 33СОН№20)

Український народ на захисті Батьківщини

Анексія Криму Росією

Окупація Автономної Республіки Крим та м. Севастополя Росією — збройна агресія Росії, спрямована на насильницьке протиправне відторгнення Кримської автономії від України, її приєднання до Російської Федерації на правах суб'єкта Російської Федерації, що було здійснено протягом березня 2014 року. Метою було, з одного боку, загарбати чужу територію, а з іншого — «покарати» Україну за Революцію, підірвати її життєздатність, підкорити, а потім знищити як державу.

У ніч на 27 лютого 2014 р. будівлі парламенту та уряду Криму були захоплені російськими військовими, яких назвали «зеленими чоловічками», оскільки вони були одягнені у зеленого кольору форми без розпізнавальних знаків.

1 березня обидві палати Державної думи Російської Федерації проголосували за введення російських військ на територію Криму.

16 березня в Криму відбувся незаконний «референдум», за результатами якого оголошено, що нібито 97% учасників «проголосували» за вхід до складу Росії. Це була очевидна фальсифікація. Більшість із 300 тисяч кримських татар та понад 700 тисяч українців Криму не хотіли приєднання до Росії. Протягом року після окупації понад 20 тисяч кримчан виїхали з Криму до материкової частини України.

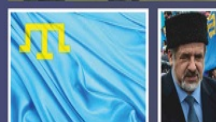
20 березня року Верховна Рада України визнала кримськотатарський народ корінним народом Криму. 15 квітня прийнято Закон України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», за яким територія Кримського півострова внаслідок російської окупації вважається тимчасово окупованою територією.

27 січня 2015 року Верховна Рада визнала Російську Федерацію державо-агресором та закликала міжнародних партнерів України не допускати безкарності винних за злочини проти людяності, вчинені від початку російської агресії проти України.

16 листопада 2016 року Генасамблея ООН схвалила резолюцію про права людини в Криму. У ній Росію названо державо-окупантом. Через агресію Криму Росія потрапила під санкції з боку США, держав ЄС, Японії, Австралії та інших країн.

Карта окупації Криму

Роберт Шварц - Голова Майдану кримськотатарського народу

Агресія Росії проти України

Російська збройна агресія проти України — пряме та опосередковане застосування збройної сили Російською Федерацією проти суверенітету та територіальної цілісності України.

Складовими частинами російської збройної агресії проти України у 2014—2016 роках є:

- Російська інтервенція до Криму 2014 року;
- Війна на сході України 2014—2016 років.

У березні 2014р. проросійські сепаратисти, за підтримки російських спецслужб, почали вуличні акції, захоплення державних установ Донецька, Луганська та інших міст Донбасу під гаслами приєднання до «Митного Союзу», «Федералізації», тощо. Ядро сепаратистів становили російські агенти.

У середині квітня В.О. Президента Олександр Турчинов оголосив проведення Антитерористичної операції (АТО).

Значну роль у протидії терористам відіграли добровольчі батальйони, сформовані з активістів Євромайдану й небайдужих громадян. Розгорнувся волонтерський рух задля підтримки українських військових та біженців, який досяг в Україні небувалих для сучасної Європи розмірів. Волинняни - активні учасники волонтерського руху.

У квітні 2014 р. Росія разом із США, ЄС і Україною підписала в Женеві угоду, за якою бойовики були зобов'язані роззброїтися і звільнити захоплені приміщення в обмін на амністію. Однак Володимир Путін знехтував виконанням цієї угоди.

У травні сепаратисти ініціювали незаконні «референдуми» щодо «незалежності» самопроголошених «Луганської народної республіки» (ЛНР) і «Донецької народної республіки» (ДНР). Так звані «ЛНР» та «ДНР» підписали угоду про утворення «союзу республік «Новоросії». Та в історичній пам'яті місцевого населення жодної «Новоросії» не було.

17 липня проросійські терористи, серед яких, імовірно, були російські військові, зенітним ракетним комплексом «Бук» російського виробництва, збили біля м. Тореза Донецької області цивільний малайзійський літак Boeing 777. На борту перебувало 298 людей, ніхто не врятувався. Подія викликала обурення у світі та нові санкції проти Росії з боку США, ЄС та інших держав.

У вересні 2014р. в Мінську Україна, Росія і ОБСЄ уклали угоди, за якими сторони мали припинити вогонь, відвести важку зброю від лінії вогню та передати контроль за українсько-російським кордоном Україні. Після складних переговорів влада України згодою надала широке самоврядування частинам Донецької і Луганської областей. Однак і цього разу Росія порушила угоду і ввела на український Донбас тисячі одиниць військової техніки.

Упродовж 2014 – 2016 років на сході України тривали військові дії. Важкі бої відбувались біля міста Волноваха, за Донецький аеропорт (українських захисників за незламність називали

Під час підняття російського прапора в Севастополі курсант військово-морської академії ім. П.С. Нахімова співає Гімн України.

Збиття Boeing 777 біля Донецька

Донецький аеропорт

Акція в Сідней проти агресії Путіна в Україні (Австралія, 2015р.)

(фотоархів 33CON№20)

СТЕНДИ 3, 4

(фотоархів 33СОН₂₀)

СТЕНД 5

**Герої не вмирають,
Бо куля душі не вбива.
Вони, як підсніжники – взимі воскресають,
Безсмертне є їхнє життя.**

Іловайський котел

СІВЕРОДОНЕЦЬК

Бій під Волновахою

Піски - селище в Ясинуватському районі Донецької області

Випускники Луцької ЗОШ № 20, які загинули в зоні АТО

ПРОКОПЧУК

Володимир Іванович

Народився Володимир Прокопчук 3 березня 1991 року в Луцьку. Навчався майбутній військ у Луцькій ЗОШ № 20, після закінчення школи навчався у Луцькому педагогічному коледжі. Захоплювався спортом, грав у аматорський клуб «Маніт» села Бунин. У 2011–2012 роках проходив строкову службу у збройних силах Збройних сил України.

У збройних силах служив у 51-й механізованій бригаді. Разом із підрозділом у травні 2014 року вступив на бойовий позиції біля міста Волноваха. Уранці між 4 та 6 годинами 22 травня 2014 року близько української армії атакували російські опаратисти ДНР, які підпалили до позиції української армії під артилерійською вогнем та почали несподіваний масований обстріл з важкої артилерії, у тому числі з катюш, мінометів, ПЗРК. У цьому бою Володимир Прокопчук отримав важкі поранення та помер у лікарні 22 травня 2014 р.

4 червня 2015 року за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України нагороджений медаллю «Захиснику Вітчизни» (посмертно).

ГОНЧАРУК

Дмитро Іванович

Дмитро Гончарук трагічно загинув 20 березня у Севастополі в Луганській області. Народився захисник Батюшани у Луцьку 1977-го року. Навчався у ЗОШ № 20, працював на Луцькому державному підприємстві заводі.

Перед призовом на військову службу був ковалем на приватному підприємстві, проживав у селі Зілля. Був призначений на військову службу 27-го серпня 2014 року та брав участь в антитерористичній операції на сході України у Донецькій та Луганській областях.

20 лютого 2015 року за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

ВОЙЧУК

Олександр Анатолійович

Народився Олександр Войчук 8 лютого 1989 року в Луцьку. Навчався майбутній військ у Луцькій ЗОШ № 20, після закінчення школи навчався у Луцькому національному технічному університеті. Після завершення навчання в університеті працював у ТОВ «Кромберг енд Шуберт Україна». З початком російської збройної агресії був мобілізований до лав Збройних сил України. У збройних силах служив у 51-й механізованій бригаді. Разом із підрозділом брав участь у бою під Іловайськом. 29 серпня 2014 року під час виходу з оточення боєм загинув під час обстрілу українських військових російськими військовими біля села Новоолександрівка Старобільського району у так званому «зеленому коридорі».

Тривалий час Олександр Войчук вважався зниклим безвісти, і спочатку був пошуковий у Дніпропетровську разом із іншими неопізнаними воїнами. З вересня 2014 року. Особу загинлого воїнина встановлено через 5 місяців по загибелі ДНК.

Після ідентифікації Олександра Войчука він був урочисто перепохований у Луцьку 29 січня 2015 року.

17 липня 2015 року за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

ГОРКАВЧУК

Олег Віталійович

Боєм 128-ї окремої протанкової бригади Олег Горкавчук. Його життя обірвалося 22 березня у зоні проведення Антитерористичної операції у районі села Піски Донецької області. Олег Горкавчук проходив військову службу у 128-й окремій протанкової бригаді.

Народився він у 1981 році. Навчався у Луцькій ЗОШ № 20. Працював у компанії «Волноволонте» у селі Зілля. На військову службу був призначений по мобілізації 28 квітня 2015. Похований військовослужбовець на кладовищі у селі Озді Луцького району.

(фотоархів 33СО №20)

Український національний спротив

Російське вторгнення в Україну, відкритий воєнний напад Росії на Україну розпочався о 03:40 24 лютого 2022 року. Метою воєнної агресії було системне і послідовне знищення українського народу, його самобутності. Президент РФ В.Путін назвав це «спецоперацією» з метою «демилітаризації і денацифікації України».

Почалися ракетні удари. Російські війська вдерлися до України поблизу Києва, Харкова, Херсона, Чернігова, Сум, увійшовши з Росії, Білорусії й тимчасово окупованого Криму. В Україні оголосили воєнний стан і загальну мобілізацію. Президент Володимир Зеленський заявив: «Українці на своїй землі і нікому її не віддадуть».

Російська армія бомбардувала, обстрілювала житлові квартали міст, знищувала енергетичну, цивільну інфраструктуру, лікарні, школи, історичні пам'ятки. Географія ударів охопила всі регіони України. РФ розпочала руйнацію інфраструктури, війну з мирним населенням, війну з жінками та дітьми. Під незахитим небом – розтерзані міста і села, загублене дитинство, зруйнований складок.

З першого дня вторгнення Росія порушує правила ведення війни і масово чинить воєнні злочини, веде активну інформаційну війну, застосовує шовіністичну пропаганду.

Розпочався єдиний могутній спротив українського народу, ЗСУ та сил самооборони.

На кінець 2022 року ЗСУ вибили військових Росії з Київщини, Чернігівщини, Сумщини, витіснили з Харківщини, Миколаївщини, Херсонщини. Тривали бої на Донбасі та півдні України.

Дії Росії підпадають під ознаки міжнародного тероризму та є геноцидом українського народу. Генеральна Асамблея ООН у своїй резолюції від 2 березня 2022 року засудила дії Росії та назвала їх агресією проти України. Міжнародний суд ООН в Гаазі 16 березня 2022 року зобов'язав Росію припинити розпочаті 24 лютого 2022 року воєнні дії в Україні.

Країни Заходу застосовують все більше санкцій проти Росії, надають допомогу Україні. Європарламент 19 січня 2023р. ухвалив резолюцію про створення спеціального трибуналу для вищого керівництва РФ та Білорусії через збройну агресію проти України.

Швидке об'єднання країн світу для допомоги – стало невідкладним ударом для країни-агресора. «Єдність – наша головна зброя» – Валерій Залужний (Головнокомандувач Збройними силами України з 2021р.).

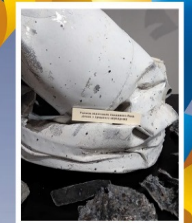
XXI століття – століття боротьби за незалежність України!

Українська поштова марка, випущена 12 лютого 2022 р. на виставлення героїзму українських прикордонників з острова Зміїний

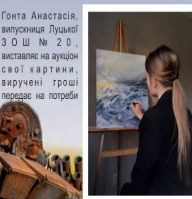
Український трактор, в російському танку на буксирі

Уламки підвісного паливного банделя з Луцького аеродрому після 24.02.2022р. Експонат виставки Волинського краєзнавчого музею (лютий, 2022)

Балістичний будинок, в який влучила російська ракета. Дніпро, 14 січня 2023 року

Гонта Анастасія, випускниця Луцької ЗОШ № 20, виставляє на аукціоні свої картини, виручені гроші передає на потреби

«Національна єдність з водами»

«Місто-герой України» — почесна відзнака, встановлена Президентом України 6 березня 2022 року для відзначення подвигу, масового героїзму та стійкості громадян, виявлених у захисті своїх міст під час відсічі збройної агресії Російської Федерації проти України.

Список міст-героїв: Волноваха, Гостомель, Маріуполь, Харків, Херсон, Чернігів, Буча, Ірпінь, Миколаїв, Охтирка (березень 2022р.).

Разом до перемоги!
Війна зробила нас волонтерами

«Діти Луцької ЗОШ № 20 – діти збройної України»

Волонтери, які допомагають

Передати літа для військових, листів та малюнків для дітей (01.02.2022р.)

Діти для ЗСУ, подарунок за гроші колективу батьків, учителів, працівників Луцької ЗОШ № 20 (28.12.2022р.)

(фотоархів ЗЗСОН №20)

«Честь і слава незламним!»

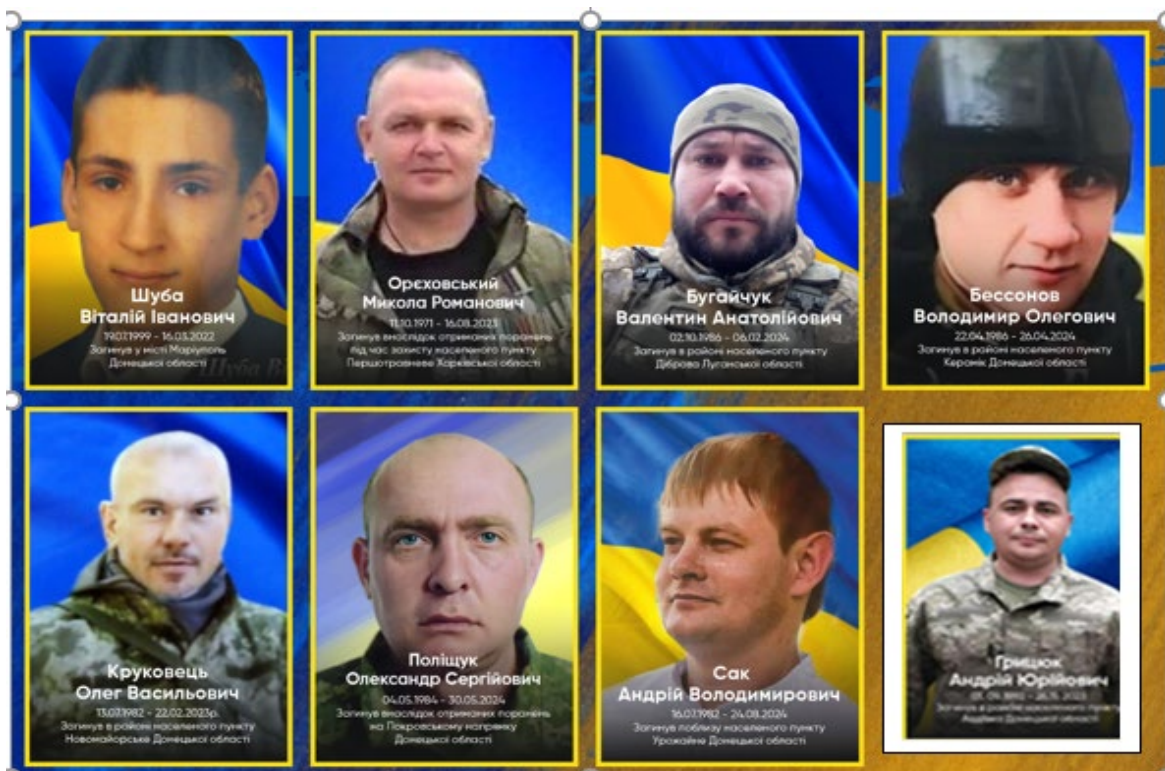

(фотоархів 33СОН₂₀)

ДОДАТОК Д

Дошка Слави «Вічна пам'ять.

Честь і шана героям – випускникам, які загинули за Україну»

**23 прізвища Героїв – випускників
комунального закладу загальної середньої освіти
«Луцька гімназія № 20 Луцької міської ради»,
які повернулись до рідної домівки «На щиті».**